

BISERICA ȘI ȘCOALA**REVISTĂ BISERICĂSCĂ-CULTURALĂ**
ORGAN OFICIAL AL EPĂRHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUIAPARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18REDACTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDUABONAMENTE
Pentru 1 an
Pentru 6 luni**Necredința Apostolului Toma**

De: Pr. Dr. R. Popa

Vreme de aproape două mii de ani, lumea creștină atribuie, pe nedrept, Apostolului Toma calificativul de „necredinciosul”. Chiar și în convorbirile zilnice, când cineva nu se lasă convins, i-se reproșează: ești ca Toma. Deasemenea, când încerci să convingi pe cineva asupra unui adevăr, adeseori primești un răspuns vag: Nu cred până nu văd; sunt Toma necredinciosul.

Însă necredința ce i-se atribuie Apostolului Toma, ca ceva spontan, nu se poate asemăna cu necredința ce o manifestă necredincioșii zilelor noastre, cu sufletul lor plin de răutate, zavistie și distrugere.

Apostolul Toma a fost ales de Dumnezeu, ca o unealtă, cu ajutorul căruia să se adeverească în mod cert învierea Fiului Său cu trupul din groapă.

După minunata Sa Înviere, Domnul nostru Iisus Hristos se arată tuturor conlucrătorilor Săi intimi, începând cu Mironosițele mueri și sfârșind cu Apostolii Săi, chiar în ziua Învierii. Numai Apostolul Toma nu se învrednicise de această cinste. Toți Apostolii erau veseli și comentau puterea și mărirea lui Dumnezeu. De altă parte, Apostolul Toma era cuprins de panică și durere sufletească. El se vedea pe sine a fi cel mai mic, cel mai neînsemnat și cel mai nesocotit dintre Apostoli. Toți ceilalți Apostoli petrec o săptămână de liniște și mângăiere sufletească; numai Apostolul Toma de sbucium.

Adeseori era întâmpinat de colegii lui prin cuvintele: Am văzut pe Domnul înviat; cuvinte cari străbăteau ca un ghimpe în inima lui.

Din cauza acestor provocări interne și externe, Apostolul Toma exclamă memorabilele cuvinte: „...nu voi crede... de nu voi pune mâna mea în coasta Lui... și de nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuelor... și de nu voi pune degetul meu în semnul cuelor...”

Prin aceste cuvinte Apostolul Toma încerca să alunge nesocotința și disprețul în care i-se părea că ajunsese.

Cu toate că Apostolul Toma a exclamat astfel de cuvinte, totuși inima lui ardea de dorul de a vedea pe Hristos și în sufletul său trăiau legăturile cele mai insolubile cu învățătorul său.

Apostolul Toma a fost unul din cei mai devotați Apostoli a lui Hristos, gata oricând la jertfă; dovadă sunt evenimentele întâmplare cu puțin înainte de patimile Mântuitorului. Când a fost înștiințat Mântuitorul, că prietenul Său Lazar e bolnav, a zis Apostolilor Săi:

„...Să mergem iarăși în Iudeea”, zis-au lui Ucenicii „Învățătorule, acum te căutau Iudeii să te ucidă cu pietri, și iarăși mergi acolo?” La acestea cuvintele, Toma, care se numește Geamăn, a zis celorlalți ucenici: „Să mergem și noi, ca să murim cu El”.

Tocmai din aceste motive, că a fost hotărât și devotat Apostol, a avut rolul de a fi verificatorul material al ravelor Domnului Înviat din morți.

Și după opt zile iarăși erau înăuntru ucenicii Lui, și Toma cu ei. Veni-a Iisus fiind ușile încuiate, și a sătut în mijloc și a zis: Pace vouă! Apoi a zis lui Toma: Adu-ți degetul încoace și vezi mâinile Mele, și adu-ți mâna și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios” (Ioan 20 v. 26, 27).

După ce s'a convins de realitate, n'a mai stat o clipă la îndoială ci a strigat cu glas mare: „Domnul meu și Dumnezeul meu!” O mărturisire sinceră deplină și fidelă, care va rămâne pentru generațiile viitoare, până la stârșitul veacurilor!

Dar „necredincioșii” zilelor noastre, acești svăpăiați, cari ei înșiși se fac lăpădături ale societății creștinești, nu-l mărturisesc pe Domnul Înviat; și nici nu-și dau oboseala să cerceteze și să caute aprofundimea adevărurilor evanghelice, pentru a se adăpa din izvorul nesecat al învățăturilor creștine, pentru a se convinge. Sunt asemenea sămânței, din Evanghelie căzută pe pietri, unde, neavând umezeala credinței, se usucă.

Și e pagubă și de sufletul lor, închinat pierzării, — și de pilda rea pe care, prin necredința lor, prin stărpiciunea lor sufletească, o dau societății!

Intre datorie și jertfă**Preoții-martiri din Șimand*)**

Pr. C. Turcu.

Vremurile de încercare trimise de bunul Dumnezeu în acest sfânt Post îmi reamintesc de cele petrecute înainte cu douăzeci de ani tot în zilele postului celui mare.

În Duminica Florilor anulului 1919, armatele roșii ale lui Bela Kun se retrăseră din calea Franțezilor, cari puseseră stăpânire pe orașele Arad și Seghedin. În Bichșclaba te împedecai la tot pasul

*) Întârziat pentru No. de Florii, căruia-l destinaseam pe care, din motive tehnice, l-am scos mai din vreme. (Red.)

de tineri, cari purtau pe bande roșii inscripția: „Pentru Ardeal” și „Pentru Arad”. Trenul nu mai comunica pe linia principală prin punctul Curtici, fiind și-nele ridicate de francezi. Din toate părțile primeam vești, cum tratează bolșevicii cu preoții români, în vreme ce trebuie să se retragă. Din Otlaca fuseră ridicați în cap de noapte cei doi preoți, împreună cu învățătorul și fură târșiți în fața directorului bolșevic ce stăpâna domeniul Wenkheim din Chitighaz. Despre preotul din Micherechiul Biharel se spunea, că ar fi fost ars de viu, aruncat în cazanul trenului blindat. Nu mai avul astâmpăr și mă luai și eu la drum, spre Arad, folosindu-mă de linia ferată ce ocolea prin Bătaia. După o cale o zi — Lunia mare din săptămâna Patimilor — am ajuns la Arad, locul de refugiu al preoțimei din satele Podgoriei și Luncei.

Aici erau și cei doi preoți din Șimand: *Cornel Popescu* și *Cornel Leucuța*. Nu se puteau nici ei împăca cu gândul, cum să absenteze dela slujba denilor mari din Joia Mare, apoi la toate serviciilor bisericesti ce urmează în Vinerea, Sâmbăta și ziua cea mare a Invierii. Eu știam, că pe drumul dosit pe unde venii, tot pe acolo pot să și ajung la datoria ce mă aștepta. Ei însă trebuiau să fie asigurați din partea autorităților, căci patrula bolșevică ce staționa în comuna lor le pronunțase sentința. Aveau însă încredere în ajutorul primpretorului din Chișineu, care îi asigurase verbal, că nu li se va întâmpla nimic. Fratele Leucuța era mai încrezător, Popescu condiționase plecarea de eliberarea unui act semnat de primpretorul Csukay. Această hârtie le sosi în dimineața Miercurei celei mari, deodată cu trăsura ce avea să-l ducă la plinirea datoriei lor preoțești. Le-am strâns mâna pe când urcau în trăsura, spre plecare, în dreptul casei lui Sava Ralca din strada Calvin, unde fratele Popescu își luase rămas bun dela sora-sa, văduva protopopului Trallescu. Erau veseli, gândindu-se, cum vor citi cele douăsprezece Evanghelii la deniile din Joia mare...

Mâna prietenului Leucuța a zăbovit mai mult în mâna mea, pe când mă întreba, când plec și eu la datorie? Ochii lui negri, cu scriplerea lor tainică, mi s'au întipărit cu stăruință pe pâza sufletului ce avea să-l deplângă încurând.

Ajuns peste o zi și eu la postul datoriei, mi s'a rupt orice legătură cu frații preoți din protopoplatul din care făceam cu toții parte.

Abla a treia zi de Paști, la intrarea trupelor eliberatoare în orașul Bichișciaba am aflat despre moartea mucenicească a celor doi camarazi ai mei.

Ajunseseră în Miercuria mare, pe înserate, în Șimand. Abia și-au putut îmbrățișa familia, când patrula bandelor roșii i-au și ridicat dela locuință. Ei se referau la hârția lui Csukay.

— Acolo vrem să va ducem și noi, veniți! — le ordonă sublocotenentul trupel.

Porniră între balonete, pe drumul de țară al Chișineului. La podul ce trece peste canalușul morilor, se auzi comanda:

— La stânga, spre izlaz! și imediat o altă comandă: Pe ei!

Cei doi preoți fuseră legați cu o sârmă ce le tăfise carnea. Fața le fuse străgelată de balonete, iar ochii scrși din orbite. Legați de olaltă și încă vii, fuseră aruncați în apa ce sta să treacă peste dâlmă.

De aici au fost ridicați, de niște țărani, și duși la cimitirul din Socodor unde au fost înhumați în

Vinerea Mare.

Așa ne-a încercat Dumnezeu înainte cu două decenii: între datorie și jertfă.

Atunci am știut răspunde ca niște mucenici și aleși ai Săi.

Colțul Preotesei (XII).

Cuvânt de încheere

Maică Preoteasă,

Plănuisem să-ți zugrăvesc într'o scrisoare și chipul *preotesei moderne*. Imi stăruie încă, după zece de ani, înaintea ochilor, figura unei preotese tinere, mamă a doi copii, neglijanți mai rău decât dac'ar fi fost orfani, pe care o cunoscusem la sfințirea bisericii din acel sat. În casa parohială, igrasioasă și întunecoasă, plină de praf, preoteasa tineră cu părul tuns ca un băiat, cu haine și pălărie după ultima modă, cu buzele și unghiile roșite, mi s'a părut ca o arătare nelirească și ca un contrast izbitor la ceea ce așteptam să văd. Ar fi să prelungesc scrisoarea trecută, cu tragediile preoțești, scriind despre preoteasa modernă. Deaceea renunț la acest subiect, ca să nu mai acopăr cu nori cerul înseninat. Mai bine voi încerca să reasum în această scrisoare cele spuse până aci.

Iată mănunchiul de adevăruri pe care l-am pus în fața gândirii tale:

Prin taina cununiei preoteasa făcându-se „un trup” — precum zice sf. scriptură — cu soțul ei, împrumută și ea ceva din sfințenia chemării lui, precum și o parte din răspunderea lui în fața judecâșii de apoi. Căsnicia preoțească este nedespărțită și în cer. Dacă soțul tău preot lăncezește în slujba lui, întreabă-te, nu cumva și tu ești de vină, lipsindu-l de ajutorul tău?

Femeile și fetele din satul tău sunt ucenicele pe care Hristos ți le-a dat, ca în ele să înlipărești chipul ființei tale. Este casa ta școala tradițiilor religioase, și căminul tău un strat de flori al virtuților, din care ai răsădit faptele bune și în familiile celor păstoriți de soțul tău? Dacă da, atunci în pace poți aștepta odihna comună cu soțul tău sub crucea izbăvitoare.

Dacă însă n'ai înțeles până acum ce înseamnă a fi preoteasă, — cea dintâi femeie creștină și maica sufletească a satului; sufletul căminului preoțesc, care este a doua biserică din sat; — și din această pricină tragedia pândește și casa ta, trezește-te până ce nu este târziu. Sunt mult mai ușoare de purtat lacrimile ce curg din încercarea venită asupra noastră, decât cele trimise ca pedeapsă.

Vreau să răspund de astădată și la întrebarea unei maice preotese care m'a întrebat: *care sunt faptele bune ce trebuie să le faci?*

Imi vine în minte întrebarea pusă Mântuitorului de către un învățător de lege: Care poruncă este mai mare? Mântuitorul a răspuns: porunca iubirii lui Dumnezeu mai presus de toate, iar a doua, asemenea aceleia, este a iubi pe aproapele tău ca pre tine însuși. *În porunca iubirii se cuprinde toată legea.* Celce iubește simte în fiecare clipă ce trebuie să facă pentru aproapele său. Dacă tu, ca preoteasă, iubești pe păstoriții soțului tău, ca o maică sufletească a lor, iubirea de mamă îți va spune singură ce ai de făcut pentru dâșii.

Morala creștină numește faptele bune față de aproapele „*fapte ale îndurării creștine*” și le împarte în două: *trupești* și *sufletești*, după cum ajutorul nostru are în vedere trupul sau sufletul aproapei. Nu ar

trebuie să existe creștin care să nu cunoască alături de credeu, și de Tatăl nostru, și cele 7 fapte ale îndurării trupesti și tot atâtea ale îndurării sufletești. Din acestea, noi, de obicei, ne mulțumim cu săvârșirea celor trupesti, care sunt: 1. a sătura pe cel flămând; 2. a adăpa pe cel însetat; 3. a îmbrăca pe cel gol; 4. a cerceta pe cel din închisoare; 5. a cerceta pe cel bolnav; 6. a primi și ospăta pe cel strein; și 7. a îngropa pe cel mort. Atâtea însă nu ajunge. Precum sufletul e mai de preț decât trupul așa și faptele îndurării sufletești dau dovadă de o desăvârșire morală mai înaltă pentru cel ce le făptuiește. Așa: 1. a îndrepta pe cel ce păcătuiește; 2. a învăța pe cel neștiutor; 3. a da sfat celui ce are lipsă de el; 4. a ne ruga lui Dumnezeu pentru aproapele; 5. a mângâia pe cel întristat; 6. a suferi cu răbdare asuprirea; și 7. a ierta celor ce ne-au greșit, sunt fapte de binefacere pentru sufletul cel nemuritor al aproapelui, ce nu pot sta în cumpănă alături de cele făcute trupului său muritor.

Iată *codul faptelor bune*, pe care ai să-l știi pe de rost, maică preoteasă. Tu nu te poți mulțumi să dai numai pâine și haină celui flămând și gol, ci trebuie să-l dai și merinde sufletească pentru calea veșniciei, deschizându-i mereu ochii și îndrumându-i pașii spre cer. Să nu crezi că îți se cere un lucru greu și obositor. Fapta cea bună, săvârșită din iubire, nu obosește niciodată. Dimpotrivă, ea revarsă în suflet o dulceață cerească. Dumnezeu însuși îți grăește spunând: „Intrucât ai făcut aceasta unul dintre cei mai mici, Mie mi-ai făcut”. Iar Mântuitorul a spus că fapta bună e o comoară adunată sus în cer, urde nici molliile nici rugina nu o strică, nici hoții nu o sapă și nu o fură. Nu poate fi viață mai vrednică de soția unui preot decât aceea de a spori zi de zi comoara sa cerească prin câte-o faptă bună.

Și acum, când mă apropiu de sfârșitul seriei de scrisori, ce ți le-am adresat, îți sunt dator cu o mărturisire, maică preoteasă. Știi că te vei fi întrebat: Oare cu ce drept vine Preotul bătrân să-mi dea povești mie, care știu cum să trăiesc, și-mi pune numai sarcini noi pe umeri? Ași vrea să-ți risipesc dela început această bănuială. Sfaturile mele nu răsar decât din iubirea ce ți-o port. Din dorința fierbinte de a te ști pe *calea mântuirii sufletului tău*. E cea mai curată iubire aceea pentru grija sufletului aproapelui.

Te știu săracă și lipsită de bunurile lumestii. Ași vrea să te văd bogată și părtaşă de comorile cerului. Trăești acum în umbră, ca o anonimă. Ași dori să te văd strălucind în lumină, cu numele scris în cer. Porți aici jos adesea cununa de spini. Ași vrea să te știu purtând pe cap cununa cea nestricăcioasă a vieții veșnice. De câteori aud pomenindu-se în „fericiri” de cei ce plâng, de cei ce flămânzesc și însetează de dreptate și de cei goniiți, eu — nu știu cum — mă gândesc tot la tine și la soțul tău. Și atunci nu am altă dorință decât să vă știu părtași odinloară celor făgăduite în împărăția cerurilor. Pentru a-ți ajuta să dobândești cele cerești, scris-am cele de mai înainte.

Din sămburele de muștar a ieșit copac umbros, din gândurile mele o serie de scrisori, pe care mă simț nevoit a le încheia acum, făcând loc altui condei, care va căuta să dea povești în „*Pagina mamei creștine*” — ce va lua locul „*Colțului Preotesei*” — și altor cetețoare care nu sunt din rândul preoteselor.

Rămâi cu bine, maică preoteasă!

Preotul bătrân

Toma

— Meditație —

de Pr. Gh. Perva

Viața pământească a Mântuitorului se începe cu o cântare îngerească de pace, și se încheie tot cu cuvinte de pace. „Pace vouă”, le zice Apostolilor și lui Toma, după înviere.

Între aceste două doriri de pace: a îngerilor și a Lui, dela nașterea trupestă și până la a doua naștere: învierea, Mântuitorul n'a făcut altceva decât a împăciui, a biruit, a convins și a convertit.

A învins pe Irod. L-a clarificat pe farisei. A umilit pe răslignitori. A întărit pe îndoelnici și necredincioși.

Ultimul biruit din viața lui pământească, ultimul cucerit și în sufletul căruia pune liniște, e Apostolul Toma.

Pe Apostolul Toma nu-l putem pune alături de Apostolul vânzător: Iuda. Deși la vestea Apostolilor: „Am văzut pe Domnul” el se arată profund îndoelnic și pământean, totuși, din alte cuvinte ale lui, îl găsim om de inimă și sincer. Când Domnul Hristos dă de știre, că merge să învieze pe Lazar, adecă merge să înfrunte ura Iudeilor, Toma e acela, care vede în aceeași cale posibilitatea morții și, deci, acela care strigă ca atâtea martiri de mai târziu: „Să mergem și noi să murim cu El”. Când apoi Domnul Hristos le vorbește de casa Tatălui Său cu locașuri multe, el mărturisește fățiș, că nu înțelege: „Doamne, nu știu unde te duci”.

Un om cu un astfel de caracter, deci, nu-i mirare că pretinde să pună degetul în semnul cuielor. Domnul Hristos ține seama de un spirit atât de greoi și procedează cât se poate de metodic: „Adă-ți degetul tău încoace”. Pune îndotală în fața realității.

Nu L-a supărat purtarea lui Toma, fiindcă L-a văzut că era fără vicleșug. Pe de altă parte, necredința lui — Domnul o știa foarte bine — avea să întărească credința altora. Venise doar, pentru bolnavi și nu pentru sănătoși.

De bunăseama, că sunt mai binecuvântați și mai fericiți aceia, cari n'au neliniști ca Toma; cari n'au lipsă să pipăie ca el. O stare ca aceasta vine dintr'o minte luminată; din smerenie, nădejde iubire și jertfire.

Sunt și azi necredincioși de solul lui Toma. Oamenii cari nu pot crede în mărturia altor oameni.

Oamenii își fac atâtea rele și promisiuni mincinoase; se înșeală în așa măsură unii pe alții, încât nu e mirare că-și dau așa puțină crezare unii altora.

Totuși, urmașii lui Toma, dacă sunt sinceri, dacă vreau să creadă, dacă se lasă conduși ca și Toma, dacă vreau să vadă urmele, semnele lăuate de iubirea creștină în rânduielile omenești, vor sfârși prin a crede.

Toma a fost ultimul care a crezut, și primul care a zis: „Domnul meu și Dumnezeuul meu”!

Mai de ocară sunt acela, cari închid ochii și nu vreau să creadă nici cum; fiindcă, crezând în una, trebuie să creadă în toate. Deci și într-o zi a socotelilor și a dreptății.

Tot în această osândă sunt și aceia, cari nu cred și totuși se fac că cred. Aceia, cari nu caută să-și îmulțescă credința, ci se mulțumesc numai cu numele de creștin. Și acestora le grăiește cuvintele dela Ioan II, 23-24: „Mulți au crezut întru numele lui, văzând minunile pe cari le făcea. Ci Iisus nu se încredea în ei, pentru că îi cunoștea pe toți”.

Originea, istoria și situația juridică a sesiunilor urbariale preoțești și învățătorești ort. române din Banat și Crișana

de Dr. Cornel Iancu
Jurisconsultul Episcopiei Aradului

(Urmare din Nr. 15)

Luptele nestârșite ale conducătorilor acestui neam, precum și iscusința marelui Mitropolit Andrei Șaguna, au avut ca rezultat fericit, că și biserica ortodoxă română a fost recunoscută de stat, iar în anul 1868 s'a legiferat legea mult dorită: Statutul organic, care a aranjat în mod definitiv drepturile bisericii ortodoxe române, stăt de mult umilită până aci.

Prin Statutul organic, s'a fixat și recunoscut personalitatea juridică a Bisericii ortodoxe, recunoscându-se ca persoană juridică: „Comuna bisericească gr. ort. română” adecă „Parohia ort. română” de astăzi, — „Protopresbiteratul” adecă totalitatea comunelor bisericești de pe teritoriul unui protopopiat, — „Eparhia” adecă totalitatea comunelor bisericești de pe teritoriul Eparhiei și „Mitropolia” adecă totalitatea comunelor bisericești de pe teritoriul tuturor eparhiilor, adecă a întregii Mitropolii și în fine „Mănăstirile”.

Prin această legiferare, în biserica ort. română subiect de drept a putut să fie exclusiv numai: sau „comuna bisericească”, sau „protopresbiteratul” sau „eparhia”, sau „mitropolia” și în fine „mănăstirea”, — alte persoane juridice n'au fost recunoscute.

În urma acestui aranjament, pământurile preoțești sau pământurile cantonale resp. învățătorești, cele protopresbiterale sau mitropolitane și ale mănăstirilor, în viitor trebuiau să fie introduse în cartea funduară ca proprietatea a „comunei bisericești gr. ort. române”, — respective ca proprietatea protopresbiteratului gr. ort. român”, — ca și a „eparhiei gr. ort. române”, sau a „mitropoliei gr. ort. române”, sau ca a „mănăstirei gr. ort. române”.

Inscrierile rămase în cărțile funduare ca „Pfarrfond” și „Schulfond” sau „Bischoffond” acum erau niște anacronisme și urma, ca fiecare Comună bisericească, prin „Comitetul parohial gr. ort. român” al său, — fiecare Eparhie prin „Consistorul gr. ort. eparhial”, — și Mitropolia prin „Consistorul gr. ort. mitropolitan”, să se îngrijească și să facă ca abnormitățile acestea să se sisteze și în tot locul să se introducă în cartea funduară dreptul de proprietate al persoanei juridice, adecă a „comunei bisericești”, „eparhiei”, respective a „mitropoliei”. Pentru acest scop au servit dispozițiunile §§-lor 21 și 169 din Rglul Ct., care a dat posibilitatea, ca înscrierile greșit făcute cu ocaziunea localizării, prin o simplă cerere adresată instanței de Ct. să se corecteze.

Dar pentru sistarea înscrierilor abnormale, privitor la dreptul de proprietate a imobilelor eclesiastice, conțin dispozițiuni și legile 1886:XXIX, 1889:XXXVIII și 1891:VI, respective Rglul de aplicare a acestor legi, Ordonanța ministerului de Justiție No. 19665 din 26 Mai 1893 privitor la infocmirea coalelor definitive de cf. (betét), care în §-ul 125 dispune categoric, că la redactarea foaiei B. privitor la imobilele eclesiastice, resp. a comunelor bisericești, ca și proprietar e

a se introduce eclesia resp. comuna bisericească respectivă, întrucât însă imobilele comunelor bisericești servesc la diferite scopuri, parcelele referitoare sunt a se grupa ca și corpuri de cf. separate și sunt a se indica corespunzător și separat d. e. beneficiu preoțesc, beneficiu învățătoresc, beneficiul bisericii, beneficiul sfătului (crâznicului) etc.

Organele noastre eclesiastice primitive de pe atunci n'au înțeles toată însemnătatea acestei chestiuni și nici distincțiunile referitoare, ci în foarte multe cazuri au lăsat ca averile comunelor bisericești, ale eparhiilor și mitropoliei, să rămână înscrise tot în felul, cum acelea au fost înscrise la localizare de redactorii cărților funduare.

Aceste întrelăsări au avut urmări grave și neajunsuri pentru biserica noastră și îndeosebi referitor la sesiunile învățătorești. Anume: guvernul maghiar, pentru a putea maghiariza comunele noastre românești, și pentru a introduce limba maghiară în școlile satelor românești, a înființat în aceste comune școli comunale și școli de stat primare, și notarii comunali și pretorii, în zelul lor, au făcut denunțuri la Ministerul Culelor, că în multe comune românești se găsesc pământuri, cari sunt intabulate numai pe Școala confesională română, sau numai simplu pe „Școală” (Schule, Schulfond), și că aceste pământuri având destinațiunea de a servi scopuri școlare, să fie luate de la comunele bisericești și date școalelor comunale, și îndeosebi s'a cerut aceasta în comunele acelea, unde școala ortodoxă română din lipsă de surse materiale nu putea exista, ci s'a sistat.

Capii bisericii ortodoxe române au simțit primejdia, ce amenința comunele noastre bisericești prin faptul, că li se vor lua partea însemnată a imobilelor lor, și au protestat și petiționat la guvernul unguresc, arătând și dovedind, că învățătorii confesionali beneficiază de imobilele școlare nu numai pentru că sunt învățători, ci mai ales și pentru aceea, că sunt cântăreții bisericii, ei conduc strana ca și cantori, în afară de biserică la boteze, cununii, și înmormântări și alte manifestațiuni bisericești îndeplinesc funcțiuni religioase. Instruiesc elevii școlii primare și pe adulți în cântări bisericești etc., și sesiunile învățătorești au fost date parohiilor tobage pentru cântărețul, cantorul bisericii și în foarte mică parte pentru învățător, drept ce au cerut să ne lase în pace și să nu lăcomească la sărăcia bisericilor noastre. Rezultatul a fost negativ, pentru că desființarea noastră a fost interes de stat și Ministerul Culelor a început procese înaintea instanțelor judecătorești, pentru proprietatea și posesiunea acestor pământuri, cari se găseau înscrise în cartea funduară nu pe numele comunelor bisericești, ci numai ca „Schule” sau „Griechisch nicht unierter Schule”, sau „Griechisch nicht unierter Schulfond”, revindicând aceste pământuri pentru școala primară comună. Procesele s'au început și s'au terminat prin deciziunea celei mai înalte instanțe judecătorești din Ungaria, prin deciziunea Curiei maghiare.

(Va urma)

„Domnul meu, și Dumnezeuul meu!” (Ioan 20.28.)

De Vasile St. Guzu, student teolog Arad.

Așa a strigat Toma, cuprins de spaimă, de teama celui care s'a îndoit de un adevăr pe care apoi l-a văzut, l-a pipăit cu degetele lui.

Știi cum a fost. Mântuitorul își pecetluse Dumnezeuzeala prin înviere. Este Domn și Stăpân al vieții și al morții. Se arătase Mariei Magdalena și apostolilor cuprinși de spaimă, dintre care lipsea Toma. Acesta a auzit prin Ierusalim un sunet care l-a pus pe gânduri, îl înflora. Ca purtată pe aripi de înger vestea *Hristos a înviat* învăluia orașul, avea să cuprindă lumea și să-i schimbe gândurile și temelile. Deși se gândea de asta, Toma însă a rămas nedumerit. Și de-acolo de unde se afla, a pornit, cu sufletul la gură, spre casa unde știa că se găsește tovarășii săi. Pe cale stărue aceeași veste. Pretutindeni nu se vorbește de altceva. Fel de fel de gânduri frământă sufletul apostolului... Să fi înviat?... De ce nu s'a arătat și mie?... Iar dacă a avut atâta putere, de ce s'a mai lăsat să fie pus pe cruce și îngropat!... Grăbit și îngândurat nici nu știe când a ajuns. În curte, nimeni, pe la ușe nici un semn, în lăuntru... tăcere. Pe fețele celor 10 ucenici Toma nu poate citi nimic: bucurie? uimire? Toți tac. Se roagă? Așteaptă pe cineva?

Atunci un glas rope pânza de tăcere care înfășurase odala: „Toma, a înviat Domnul! A fost pe la noi, l'am văzut, am vorbit cu El și... a plecat!” (Ioan. 20,25).

Așadar a fost adevărat ce am auzit, se gândea Toma, Dar... n'a mai putut prinde nici un gând. Treceau prin mintea lui multe, multe, ca vântul, dar nu putea opri nici pe unul... Cum! Dece nu mi s'a arătat și mie!? Nu sunt și eu apostol? N'am lăsat și eu casă și masă pentru el?... Nu, până când nu voi pune mâna în coasta și'n palma Lui, nu voi crede.

— „Toma, Toma, nu te îndoi. Crede Toma ce îți spunem noi. L'am văzut cu ochii noștri, ne-a binecuvântat cu dreapta Lui cea găurită de cue...”

Ucenicul însă n'a vrut să creadă. Poate a făcut bine că n'a crezut atunci, ca să facă domnul dovada învierii prin pipăirea lui Toma, în fața lumii întregi. Cuvântul poate înșela, ochiul de asemenea; mai greu însă degetul.

Și încep 8 zile de frământare a unui suflet chinat. Nopti nedormite, zile fără odihnă, cu suflet tremurând, cu inima neastâmpărată ca frunzele de plop. Dintră adâncuri i se ridică gând peste gând, îl înfășură, îl învâluie, ca huetul pădurea de brazil... A trecut o săptămână. Toma e de nerecunoscut. Stând cu ceilalți ucenici la rugăciune, lată Domnul e de față. „*Pace vouă*”. (Ioan 20.26.)

Toma nici nu clipește. I se pare că din ochii Mântuitorului pornesc săgeți de foc care-l ating, îl frig, îl străpung. De când așteaptă el clipa asta și cât de grea i se pare acum!

Iisus se uită la el, numai la el... „Toma, adu-ți degetul tău încoace... adu-ți mâna ta și pune-o în coasta Mea și nu fi necredincios ci credincios!” (20,27)

I s'au mutat picioarele. Și s'a prăbușit la picioarele înșăngerate ale Domnului, strigând cu glas înflorat: „Domnul meu, și Dumnezeuul meu!” (20,28.)

— Acum Toma a văzut și a crezut. Prin el am văzut și eu, am văzut toți, că Iisus a înviat. Prin ucenicul care s'a îndoit, toți am stat de vorbă cu Hristos cel înviat. De atunci însă, Toma n'a mai trăit pentru el, ci pentru Iisus. *Gândul lui, viața, fapta... tot, tot era al Domnului*. De atunci Iisus a fost într'adevăr, „Dumnezeul lui”.

Și noi credem că Hristos e viu. Dar nu știu dacă toți am strigat ca Toma și nu știu dacă l-am lăsat într'adevăr, să fie Domnul și Dumnezeuul nostru. Aci e miezul credinței noastre.

Răspundă flecare pentru sine, în ceasul rugăciunii de astăzi!

Despre ce să predicăm?

Aprilie 23. Dumineca Mironosițelor. Femelle purtătoare din mîr, Maria Magdalena, Maria lui Iosif, Maria lui Iacov și Salomi, în fața mormântului gol, sunt îmbărbătate de către înger (Marcu 16⁶⁻⁷), fiind încredințate despre faptul învierii, privind și asigurarea că-l vor vedea pe Cel înviat.

Mărturia îngerului despre învierea Mântuitorului, era pentru toți cel de atunci și este pentru toți cel de azi, asigurarea învierii morților și vieții cel vecinice când vom vedea pe Mântuitorul așa cum este. (I. Ioan 3²⁻³).

Aci în această viață de-acum, îl cunoaștem pe Dumnezeu numai din faptele Sale, din lucrurile mănuirilor sale. Dincolo în viața cea de vecl, ceice se vor învrednici, îl vor vedea nemijlocit, față către față. (I. Corint. 13²).

Aci în viața aceasta, vedem pe Dumnezeu numai în lumina credinței. Aceasta credință, dincolo în vecinice, se preface în certitudine, iar nădejdea în desăvârșire. Numai dragostea rămâne. Ea este virtutea stăpână asupra slăvilor cerești. (I. Ioan 4⁷). Lucrarea îngerilor, a dreptilor, a mucenicilor și a tuturor sfinților este dragoste. Biserica, nu este altceva, decât societatea dragostei în Iisus Hristos; prin urmare, dragostea trebuie să fie ținta cea mai înaltă a creștinătății, în această viață și mai vărtos în cea viitoare, unde suntem chemați a vedea pe Dzeu față către față.

Oh, ce fericire poate fi, să privești și să vezi vecinic, supremul bine și vecinical adevăr. Cât de fericitți vom fi, privind împreună cu îngerii față lui Dumnezeu și înțelegând din ochii Părintelui nostru, voința lui cea sfântă. Această vecinică vedere a lui Dumnezeu, înseamnă să ai vecinic în tine pe Domnul, să fii una cu El. Aceasta fărăși înseamnă, să fi liber de orice prihană, de orice păcat. El va șterge toată lacrima dela toată față și nici moarte nu va mai fi, nici durere, nici suspin, căci cele dintâi au trecut. (Apoc. 21⁴).

Prin urmare, să ne curățim simțirile, să răbdăm totul aci pe pământ, luptând cu perseverență pentru dobândirea virtuților, în deplina conștiință, că precum Hristos a înviat întru mărire, totașa ne va învia și pe noi, de vom umbra întru înolirea vieții. (Ioan 6⁵⁴). Să nu uităm, că aceste cuvinte sunt ale Mântuitorului și că ele au valoarea vecinicii ei. (Ioan 6⁵⁸).

Bibliografii

„Biblioteca biblică”, publicație periodică ce apare în Sibiu, numără până acum câteva broșuri de interes, sub îngrijirea P. C. Sale Părintelui prof. Dr. N. Neaga dela Academia teologică din Sibiu.

Nr. 1: *Valoarea socială a Vechiului Testament*;

Nr. 2: *Profetul Daniil despre Hristos*;

Nr. 3: *Vechiul Testament în gândirea românească*;

Nr. 4: *Arta de a ghici viitorul la Babilonieni*.

Broșurica din urmă e după prof. univ. Dr. L. Dennenfeld.

Celelalte două din urmă broșuri le-am primit la Redacție, și avem toate bunele cuvinte pentru banul lucru ce se face, pentru lărgirea orientărilor biblice la noi, prin toate aceste broșuri de interes.

Pe cea dela Nr. 3 prețul indicat e de 2 Lei. Credem, același preț îl au și celelalte.

Le recomandăm.

Librăria Diecezană, de sigur, va îngriji să le aibă pentru cei ce le vor căuta.

O carte rea ni-o semnalează revista „Cronica Hușilor”, Nr. 3, pag. 162, ca făcând parte din apreciată „Biblioteca pentru toți”, Nr. 936, sub titlul „*Ce este religia?*” de Leon Tolstol. Cu citate din aceea broșură mică, dar care poate aduce o poticneală mare, ni se arată: ce grozăvenii cuprinde aceea carte și ce periculoasă este ea în mâna celor tineri. Leon Tolstol, se știe, a murit osândit de Biserică, pentru erezile sale. Broșura de acum băjbăie de ele. Aviz preoților, profesorilor, și mai ales celor de religie și altor cititori credincioși.

Cronică

Așezământul „*Veturia I. Lapedatu*”, creat în Brașov, e o nouă înfăptuire, aparținătoare acum arhiepiscopiei noastre de Sibiu. A fost ciltorit de d. Ion I. Lapedatu, profesor în Cluj și fost ministru, în amintirea scumpet sale soțit decedate, *Veturia*, fiică a protopopului nostru Vasile Papp dela Beluș, de pe vremuri. Avera acestui așezământ apropie de șase milioane și are să servească înlesniri elevilor săraci, dar merituși, și să asigure adăpost intelectualilor ajunși, la bătrânețe, în lipsă și suferință.

În acest așezământ vor trăi, deci, numele și sufletul distinsel defuncte, care, în Sibiu, pe lângă grija propriel sale case, a găsit timp pentru frumoasa faptă mare, de a fi supravegheat și îndrumat „masa studenților”, întreținută de banca „Albina” din Sibiu.

Așezământul a fost sfințit de I. P. Sf. Sa Părintele Mitropolit Nicolae, care cu acest prilej, a reamintit virtuțile răposatel *Veturia Lapedatu*, și a relevat gestul, așa de generos și îndușetor, al soțului.

„*Stilismul*” — rătăcirea ce a învăluit în disordine multe comunități din răsăritul țării, — unde el era susținut și de elemente politice subversive, — așa ni-o spune revista „*Misionarul*” (pag. 6-7) dela Cihisnău, este în pas de lichidare. Poporul, în bună parte, a înțeles rostul reformei calendaristice; s'a plictisit de propaganda agitatorilor stilisti și, pretutindeni, își manifestă dorința de a prăznuți sărbătorile în zilele hotărâte de autoritatea sinodală a Bisericii noastre.

Ne bucurăm din tot sufletul de această veste de bine, pe care o apreciem în prisma altei rane — a baptismului, sămănat aci pe frontiera vestică, de ungurii de pe vremuri și de agenții de peste frontieră, cari ne vin în România noastră, de peste mări.

Dăm vestea aceasta despre desmeticirea stilistilor în semnul nădejdi, că ceasul desmeticirii din ademenirile baptiste trebuie să vină și la noi.

Regulament

pentru conferirea titlului de licență
la Academia Teologică ort. rom. din Arad.

Art. 1. Academia Teologică ortodoxă română din Arad conferă titlul de licență în Teologie potrivit articolului 9 din Legea pentru organizarea învățământului teologic și seminarial publicat în Monitorul Oficial Nr. 113 din 19 Maiu 1938.

Art. 2. Studenții Academiei Teologice, cari au la baza studiilor bacalaureatul de liceu sau absolvența unui seminar teologic, sau liceu seminarial, sau școală normală confesională și au frecventat timp de patru ani cursurile Academiei Teologice, depunând cu succes toate examenele anuale și cele două generale, sunt candidați de licenție în Teologie și se pot înscrie la examenul de licență.

Art. 3. Examenul de licență este în scris și oral.

Art. 4. Examenul în scris constă în elaborarea unei teze asupra unui subiect ales de candidat dintr'una din cele patru ramuri ale Teologiei.

Subiectul tezei trebuie să fie aprobat de profesorul de specialitate. Extinderea ei va fi cel puțin de 80 pagini în manuscris format de cael, și va avea să dovedească temeinicia cunoștințelor și pregătirea științifică a candidatului. Traducerile din domeniul literaturii teologice clasice încă se admit ca teze de licență, dar trebuie să fie precedate de un studiu introductiv.

La stărușitul tezei candidatului va indica și bibliografia utilizată și va subscrie următoarea declarație: „Declar că în afară de lucrările menționate mai sus în bibliografie nu am folosit altele și că lucrarea nu este plagiată, ci îmi aparține în întregime”.

În caz că s'ar constata inexactitatea afirmațiunilor de mai sus, studentul nu va fi admis la examenul de licență. Dacă această constatare s'ar face ulterior, sancțiunile vor fi date de Consiliul profesoral dela caz la caz.

Art. 5. Teza lucrată se prezintă Rectorului, care o predă profesorului de specialitate spre cercetare. În caz de forță majoră, teza va putea fi trimisă spre cercetare și altui profesor, care predă studii apropiate de cele din care a fost ales subiectul tezei.

În urma referatului favorabil dat în scris de profesorul respectiv asupra tezei, Rectorul aprobă susținerea tezei de licență.

Art. 6. Examenul de licență oral constă din susținerea tezei și din răspunsul la patru poziții alese de candidat și aprobate de profesorii de specialitate, câte una din fiecare ramură a Teologiei.

Art. 7. Examenul oral se dă în fața unei comisiuni alcătuită din Rectorul Academiei Teologice, ca președinte, din profesorii titulari din specialitatea că-

rora s'au luat subiectele tezei și pozițiilor și din delegatul Episcopului și Consiliului Eparhial. În cazul când la examen asistă însuși Episcopul Eparhial, acesta va prezida comisia.

Art. 8. Dela prezentarea tezei la Rectorul Academiei până la susținerea ei trebuie să treacă un interval de timp de cel puțin 14 zile.

Art. 9. Examenul de licență se poate ține în oricare timp al anului școlar.

Notele de trecere la examenul de licență vor fi următoarele: (6) suficient, (7) bine, (8) foarte bine, (9) cum laude, (10) magna cum laude.

Art. 10. Candidatul care a trecut cu succes examenul de licență va fi proclamat licențiat în Teologie de președintele comisiei examinatoare și va purta titlul de licențiat în Teologie după ce va depune în fața comisiei examinatoare următorul jurământ:

„Înainte de a mi se da titlul de licențiat în Teologie, eu (numele candidatului)...

Jur înaintea Atotștiutorului și Atotputernicului Dumnezeu că în viața mea toată, voi păzi și voi propovădui, fără de schimbare învățătura Sfintei noastre Biserici creștine ortodoxe de răsărit, așa cum ni s'a dat de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cum s'a propovăduit și predat de Sfinții Apostoli ai Bisericii noastre, așa cum se păstrează de Sf. Biserică, și mi s'a predat de Academia Teologică.

Jur că în toată viața mea voi păstra și voi apăra bunul nume al acestei înalte Instituții de cultură teologică. Amin“.

Art. 11. Candidatul proclamat licențiat va primi o diplomă de licență în Teologie, care va fi semnată de Episcopul eparhial, de Rectorul Academiei și de membrii comisiei examinatoare.

Art. 12. La examenul de licență absolvenții Academiei Teologice nu se pot supune mai târziu de 2 (doi) ani dela absolvență. Se exceptează absolvenții Academiei Teologice, care și-au terminat studiile până la finea anului școlar 1937/38, care deși au făcut studiile pregătitoare licenței, n'au avut posibilitatea să presteze până acum acel examen, neavând Academia Teologică recunoscut dreptul de a acorda acest titlu. Aceștia se pot supune la examenul de licență cel mai târziu, timp de doi ani dela intrarea în vigoare a prezentului regulament.

Art. 13. Candidatul care a fost respins la primul examen de licență, se poate supune din nou, dar numai o singură dată și după un interval de timp de un an.

Art. 14. Înainte de începerea examenului, candidații vor dovedi că au achitat taxele fixate de Consiliul profesoral.

Acest regulament a fost primit în ședința Consiliului profesoral, ținută la 25 Februarie 1939, și s'a aprobat de Venerabilul Consiliu Eparhial ortodox român din Arad cu Nr. 1911/1939, din ședința sa ținută la 2 Martie 1939.

Dr. Nicolae Popovici
rectorul Academiei Teologice din Arad.

Redacțional

— Cu numărul de față am ajuns să dăm un plus de 12 pagini față de ce trebuia să scoatem, cu câte 8 pagini de-un număr. Bugetul primit recent, — al revistei noastre, care se susține exclusiv din abonamente și din câteva publicații oficiale — nu ne îngăduie o sporire a paginilor, mai ales după ce lucrăm cu literă mică, deci cu cuprins mai bogat și mai costisitor la cules, decât

în trecut, ceea ce e o sarcină în plus, la redacție și la tipar. De aceea, plusul de 12 pagini se va conta în numerele viitoare. Astfel, numărul de azi îi scoatem și pentru Duminica viitoare, așa că proximal număr va apărea numai cu data de 30 Aprilie.

— Din lipsă de loc în acest număr, nu publicăm materialul cules pentru rubrica „Informații“, care rămâne pentru numărul proximal, cu alt material cules.

Nr. 1396/1939.

Circulară, către toate oficiile protopopești și parohiale din Eparhia Aradului.

În legea și Regulamentul învățământului primar se prevede obligația învățătorilor, de a forma corarii bisericesti cu elevii, care astfel au să cânte răspunsurile liturgice în sfintele biserici, și de a-și conduce elevii regulat, la sf. biserică, având acolo să-și și supravegheze.

Deoarece aceste măsuri ale legii și Regulamentului în multe părți ale Eparhiei nu se execută, nici chiar după neconținutele stăruinți ale noastre la tot felul de autorități școlare, și deoarece, de altă parte, unii învățători mai au în zilele de Duminică și sărbători, și alte angajamente, de ex. la Premilitarie, — aflăm de necesare următoarele măsuri:

Suntem mulțumitori tuturor acelor învățători, care înțelegând rosturile dispozițiilor menționate ale legii și ale regulamentului, își dau toată silința să le satisfacă; și-și invităm a-și face aceasta datoric și pentru mai departe.

În toate acele comune bisericesti însă, unde legea și regulamentul nu se satisfac, — acolo va trebui să căutăm alte persoane.

De aceea, conducerea dela școală și supravegherea elevilor la sf. biserică, în cazurile semnalate, vor avea s'o facă: în prim loc, *preotul cel de al doilea*, când sunt doi sau mai mulți preoți în loc; — în caz de împiedecarea preoților liberi de serviciu la altar, urmează unul ori altul din *cântăreții bisericesti*; ori *absolvenții de teologie* aflați în loc; ori careva dintre membrii potriviți spre aceasta ai *consiliilor parohiale*.

Acest obligament este categoric pentru cei ludicați în ordinea arătată mai sus.

E de dorit ca factorii locali — bisericesti și școlari — să cadă de acord între oaltă în aceasta privință, precum și cu privire la găsierea unei soluții de instruirea elevilor în răspunsurile liturgice, — ceea ce o reclamă stăruitor și înșiși credincioșii, obișnuți în trecut cu școala confesională: cu dascăl la strană și cu elevi laudând și ei pe Dumnezeu, la sfintele slujbe bisericesti din Duminică și Sărbători.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 20 Martie 1939.

† Andrei
Episcop.

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier ref. eparhial.

Nr. 2585/1939.

Circulară tuturor oficiilor protopopești și parohiale din Eparhia Aradului.

Aducem la cunoștință de obște, pentru orientarea catheților de școale primare de Stat, circulara cu Nr. 3371/1939 a On. Ministerului Educației Naționale, cu

privire la numărul orelor de religie și plasarea lor în orele școlare, după cum urmează:

Copie după circulara Nr.33.712/1939 a Ministerului Educației Naționale, Dir. Învățământului Primar și normal primar, către Inspectoratele și revizoratele școlare. Domnule Revizor, Referitor la orele de predarea religiei în școlile primare vi se aduce la cunoștință următoarele dispoziții: I. Primele patru clase primare au 2 ore de educație morală religioasă, iar ultimele trei clase cu program redus o oră. Deosebit de aceasta Jola, în cadrul străjeriei se mai face deasemenea și educație morală religioasă. Directorii n'au voie să interpreteze altfel, sau să modifice programa și orarile. Cele prevăzute în orarile sunt pentru fiecare clasă. Ceeace pot face numai, este să schimbe orele când ele coincid la două sau mai multe clase și preoții nu le pot face, în orice caz se va păstra pentru fiecare clasă câte 3 ore până la cl. IV-a inclusiv și o oră pentru clasele superioare, plus datorită ce le au preoții în cadrul străjeriei. II. Veți raporta neapărat în raportul lunar pe Martie, cum se aplică învățământul religios în școlile din jud. D-Voastră, ținând seamă că trebuie să vă conformați dispozițiilor de mai sus. Deasemenea ne veți semuala școlile din județ, unde nu se poate face educația religioasă și pentru care motiv. Asupra acestora veți raporta în fiecare lună prin rapoarte lunare. p. Director general. ss. Indescifrabil, Șeful Serviciului Subdirector ss. Indescifrabil

Preoții catheți cetații catheți de școală primară vor avea să ceară de urgență respectarea acestei dispoziții.

Prin aceasta se consideră de rezolvate, solicitările dela catheți și rapoartele protopopești, prin cari ni s'au cerut intervenții pentru restabilirea numărului orelor de religie și reglementarea încadrării acestora în orele școlare.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 20 Martie 1939.

Episcop consilier ref. eparhial.
† Andrei G. Cluhandu.

Nr. 2733/1939

Tuturor P.O. oficii protopopești și parohiale.

Comunicăm spre știri tuturor oficiilor protopopești și parohiale că On. Minister de Interne cu adresa Nr. 10181 A. din 31 Mai 1939 a interzis vânzarea icoanelor creștine de către Alexiu Valda din Gherla și a cerut preturilor de județ să ia măsuri ca nimitul să fie oprit de a mai face comerț cu icoane creștine, fie în numele său, fie în numele firmei „Krafft și Drottoff” din Sibiu.

Invităm toate oficiile din subordine să semnaleze organelor polițienești ori de câte ori vor afla că se pun în vânzare icoane de ale lui Alexiu Valda din Gherla.

Arad, la 28 Martie 1939.

Consiliul Eparhial

Licitație minuendă

Pe baza devizelor aprobate de Ven. Consiliu Eparhial pentru lucrările de zidărie, pardosire cu table de mozaic, refacerea iconostasului și pictura murală, la biserică ort. rom. din Călacea, se publică licitație publică minuendă pe ziua de 27 Aprilie 1939, la orele 10 a.m. în Biroul Oficiului Parohial ort. rom. Călacea pe lângă următoarele condiții:

1. Prețul de strigare 243.000 Lei.
 2. Licitația se va face cu oferte închise, dar consiliul parohial își rezervă dreptul să continue și cu licitație verbală.
 3. Reflectanții, vor depune vadiul legal de 5 la sută, în numerar sau efecte garantate de Stat.
 4. Planul, devizul și condițiunile detaliate de licitație se pot vedea zilnic, la Oficiul parohial între oarele oficioase.
 5. Licitanții nu pot pretinde spese de participare.
 6. Antreprenorul care va executa lucrările va suporta speșele pentru facerea devizului și a planului.
 7. Antreprenorul căruia i-se va încredința lucrarea, va suporta toate speșele ocazionate cu recepționarea lucrărilor.
 8. Având în vedere importanța lucrărilor, în cazul când nu se vor prezenta destul reflectanți, consiliul parohial își rezervă dreptul de a anula rezultatul licitației.
 9. Consiliul parohial fără considerare la rezultatul licitației își rezervă dreptul de a încredința lucrările antreprenorului în care are mai multă încredere.
- În cazul când prima licitație va rămânea fără rezultat, a II-a licitație va avea loc în ziua de 9 Maiu 1939, în acelaș loc și în aceleași condițiuni.

Călacea, la 4 Aprilie 1939.

Consiliul Parohial ort. rom. din Călacea

Concurs

Pentru întregirea parohiei Sânicolaul-Mare, protopoplatul Comlăușul-mare, jud. Timiș-Torontal, rămasă vacantă în urma pensionării preotului Ioan Popoviciu, în conformitate cu ordinul Veneratului Consiliu eparhial Nr. 2168/1939, se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Parohia e de clasa I.

Venitele acestei parohii sunt:

1. O seslune parohială (36 jugh. cad.) și două grădini.
2. Stolele legale, conform normei stolare în vigoare.
3. Birul parohial, luat din oficiu.
4. Salariul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.
5. Locuință, deocamdată, nu este.

Alesul va catehiza, fără nici o remunerație, la școala primară și de agronomie și va conduce socoțiile bisericesti. Va achita toate impozitele către Stat și comună după beneficiul parohial.

Parohia se compune din partea numită „Capul satului”, cu satul nou dela gara de sus, de aci luând partea dreaptă a drumului de piatră, spre centru, până la podul cel mare de piatră.

Concurenții, în conformitate cu dispozițiile ordinului Nr. 2324/1938, vor cere aprobarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop pentru a putea candida iar cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Sânicolaul-mare, însoțit de toate actele necesare, se vor trimite Veneratului Consiliu eparhial din Arad.

Cu asentimentul protopopului tractual și cu stricta observare a dispozițiilor art. 33 din regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sfânta biserică din localitate spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Din ședința dela 5 Martie 1939.

Consiliul parohial

În înțelegere cu Dr. Ștefan Cloroianu, protopop.

— □ —

3-3